

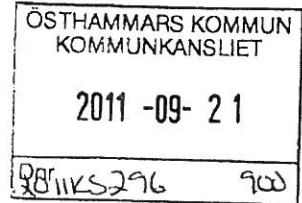
Slutförvarsenheten
Anders Bergman

Datum
2011-09-15

Dnr
2001-KS296

Sid
1 (3)

Kommunstyrelsen

Förslag till yttrande om dispens enligt artskyddsförordningen för åtgärder i samband med slutförvar av använt kärnbränsle.

Östhammars kommun har mottagit en remiss från Länsstyrelsen i Uppsala län angående dispens enligt artskyddsförordningen för åtgärder som kommer att utföras i samband med uppförandet av slutförvarsanläggningen för använt kärnbränsle i Forsmark.

SKB ansöker om att:

- För uppförandet av slutförvaret för använt kärnbränsle få fylla igen 3 lokaler där gölgradan fortplantar sig.
- Fånga in gölgrador för att flytta dem till nya lokaler.
- På grund av den förväntade grundvattenavsänkningen söks även dispens för att:
 - skada vissa lokala fortplantningsområden och viloplats för större vattensalamander och åkergröda.
 - döda eller skada exemplar av den mindre vattensalamandern, den vanliga grodan och snoken.
 - förstöra exemplar av växten gulyxne i dess naturliga utbredningsområde.
 - skada exemplar av växterna brudsporre, käppkrokmossa, dvärglummer, ängsnycklar, kärrknipprot, jungfru Marie nycklar, nattviol, grönvit nattviol, nästrot, skogsnycklar, skogsknipprot och tvåblad.
 - samt vidta andra åtgärder som kan skada skyddade djur, växter eller deras livsmiljöer.

De nya gölarna kommer att anläggas före igenfyllning av de befintliga gölarna. Grundvattenavsänkningen kommer att uppstå på grund av att det till undermarksanläggningen inläckande grundvattnet kommer att pumpas bort.

SKB kommer att söka tillstånd för den vattenverksamhet som en eventuell infiltration till de av grundvattensänkningen påverkade gölarna innebär.

Förslag till yttrande

MKB-gruppen anser att:

Alternativa platser för kompensationsåtgärder bör utredas då populationen vid Forsmark är isolerad, förslagsvis för populationen på Gräsö. Vid en eventuell flytt av gölgrödor från de igenfyllda gölarna bör försiktighetsprincipen tillämpas för att undvika smittspridning eller andra risker med att blanda separerade populationer. Det kan vara viktigare för den svenska gölgrodepopulationen att knyta samman delpopulationer inom gölrodans andra utbredningsområden, t.ex. Gräsö-Örskär och populationen på öarna i Gräsös skärgård.

Uppgift saknas om hur många m² gölyta som kommer att fyllas igen och som beräknas försvinna. En sådan uträkning bör även innehålla en redovisning av hur stor yta av de befintliga gölarna som kommer att bli landmassa i och med den beräknade grundvattenavsänkningen.

Gölgrödor ska ha etablerat sig i kompensationsgölarna innan de befintliga gölarna får fyllas igen. Ett kontrollprogram som fastställer specifika mål för de påverkade arterna bör upprättas och sedan kontrolleras återkommande. I det fall risk för de lokala populationerna föreligger till följd av verksamheten ska ytterligare kompensationsåtgärder vidtas.

Då de nya gölarna kommer att hamna längre från kusten än de befintliga som kommer att fyllas igen minskas grodornas möjlighet att etablera sig i nya gölar som nyskapas naturligt genom landhöjningen. Därför föreslås att SKB också ska se till att det finns spridningsvägar för grodorna mellan de artificiellt nyskapade gölarna och de framtida naturligt nyskapade gölarna. Detta anses särskilt viktigt om området blir torrare i stort på grund av grundvattensänkningen.

Restaurering och skötsel av de nyskapade gölarna bör vara ett villkor för att meddela dispens.

Återinfiltrationen för att mildra effekterna av en grundvattensänkning är en förutsättning för att dispens enligt artskyddsförordningen ska kunna meddelas.

Med SKB:s krav på minst ett års observerad nivåförändring och sedan ytterligare ett år för att bygga infiltrationsanläggningen kommer det att vara två växtsäsonger med torrare förhållanden. Vilka effekter på den kontinuerliga ekologiska funktionen förväntas av fördröjningen av tillförsel av vatten till påverkade gölar och kan lokala populationer i de påverkade gölarna komma att försvinna?

Gränsvärden alternativt mätbara kriterier för när infiltration ska sättas in bör vara en del av kontrollprogrammet.

För att tillse att den genetiska variationen blir så stor som möjligt bör äggen från samma hona spridas i flera eller alla av de nygrävda gölarna.

SKB bör presentera vilka möjligheter som finns för en alternativ utformning på ovanjordsanläggningen med hänsyn tagen till den omgivande naturmiljön, med

bibehållen säkerhet. Vidare bör en alternativ nedfart redovisas för att se om det går att minska vatteninflödet och därmed grundvattenavsänkningen.

Grundvattensänkningen modellen föreslås kompletteras med hänsyn till de olika injekteringsmedlens livslängd, samt hur återhämtningen av grundvattenytan kommer att påverkas av den långa tid som det kommer att ta för bentoniten i återfyllnad och buffert att vattenmätas.

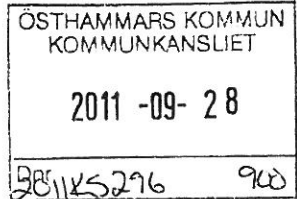
SAD

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum
2011-09-28

Sid
9 (44)

Kommunstyrelsen

§ 149

Dnr 2011SBN1466

Remiss angående ansökan om dispens enligt artskyddsförordningen för åtgärder i samband med slutförvar för använt kärnbränsle i Östhammars kommun

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar yttra

Det är viktigt att det praktiska arbetet och transporter utförs så att störningen på närboende minimeras.

Samhällsbyggnadsnämnden ifrågasätter om de platser som SKB föreslår att konstruera de nya gölarna på är det bästa alternativet för kompensationsåtgärderna. I ett långsiktigt perspektiv kan det vara svårt att säkerställa att de nya gölarna inte torkar ut eller försämras på något annat sätt. Kan det finnas andra dammar/gölar där förutsättningarna för att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus hos gölgrodan är större?

Att plantera ut gölgrödor har visat sig mycket svårt. Dess biotopkrav är mycket exakta och även till synes lovande befintliga dammar kan leda till misslyckande. Andra alternativ bör utredas.

För övrigt har samhällsbyggnadsnämnden inte något att erinra.

Bakgrund

SKB ansöker om dispens enligt artskyddsförordningen för åtgärder i samband med slutförvar för använt kärnbränsle.

SKB vill i samband med etableringen av slutförvarsanläggningens ovanmarksdelar helt eller delvis fylla igen tre gölar. I två av dessa har förekomst av den fridlysta gölgrodan hittats. SKB kommer även vid anläggande och drift av slutförvarsanläggningens undermarksdelar leda bort inläckande grundvatten. Detta kan resultera i att nivån på det ytnära grundvattnet sjunker. Åtgärderna kommer att kunna påverka djur och växter som skyddas enligt artskyddsförordningen (bl.a. gölgroda, gulyxne, större vattensalamander).

Det åtgärdsförslag som SKB har angett är att konstruera fyra nya gölar och genom infiltration återföra vatten till berörda våtmarkerna. Med de planerade åtgärderna uppger SKB att de inte kommer försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos de hotade arterna.

Ansökan om vattenverksamhet kommer att lämnas in separat.

Denna paragraf förklaras omedelbart justerad.